

Alþingi
Nefndasvið
150 REYKJAVÍK
Ísland

Reykjavík, 1.12.2020
Tilvísun: 202012-0006/0.03.02

Þingskjal 310 – 278. mál: Tillaga til þingsályktunar um menntastefnu fyrir árin 2020-2030

Umsögn Vinnueftirlits ríkisins

Vinnueftirlitið fagnar tillögu til þingsályktunar um menntastefnu fyrir árin 2020-2030 sem menntamálaráðherra hefur nýlega lagt fram á Alþingi. Framtíðarsýn stefnunnar byggir á einkunnarorðunum *framúrskarandi menntun alla ævi* og eru helstu gildi hennar *þrautseigja, hugrekki, þekking og hamingja*.

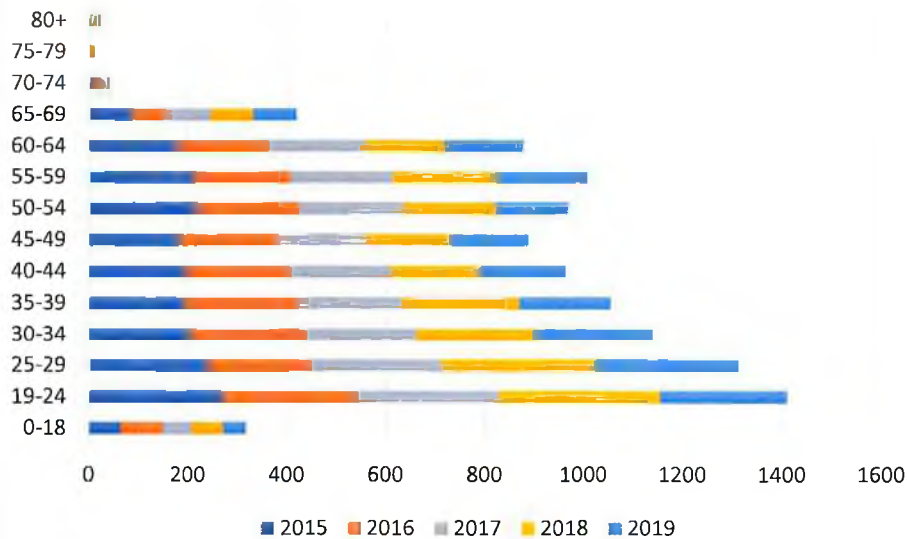
Vinnueftirlitið er miðstöð vinnuverndarstarfs í landinu og er hlutverk þess að tryggja að allir komi heilir heim úr vinnu. Lykilþættir í starfsemi stofnunarinnar er að stuðla að öruggu og heilsusamlegu vinnuumhverfi með áherslu á forvarnir og eftirlit með vinnuumhverfi vinnustaða. Einnig annast stofnunin fræðslu um vinnuvernd, virka innleiðingu öryggismenningar á vinnustöðum og markvissra aðferða í vinnuverndarstarfi.

Vinnueftirlitið telur mikilvægt að stjórnvöld stuðli að fræðslu um vinnuvernd þegar í grunnskóla þar sem áhersla er lögð á gildi forvarna bæði er varðar öryggismál og félagslega þætti, ekki síst í ljósi þess að vinnustaðir munu taka miklum breytingum á næsta áratug.

Þó svo að atvinnurekandi beri ábyrgð á því að skapa ungmennum öruggt og heilsusamlegt vinnuumhverfi í samræmi við lög og reglur skiptir afar miklu máli að ungt fólk hafi sjálft þekkingu á áhættuþáttum í vinnuumhverfinu sem gætu ógnað öryggi þeirra og heilsu til skemmri eða lengri tíma. Einnig að þau þekki hvað einkennir góðan vinnustað þar sem stuðlað er að öryggi, heilsu og vellíðan allra aldurshópa, þar sem markmiðið er að allir komi heilir heim að loknum vinnudegi og í lok starfsævinnar.

Því miður eru vinnuslys enn algengust hjá ungu fólki undir 25 ára aldri en alls voru tilkynnt til Vinnueftirlitsins 1729 vinnuslys hjá þessum aldurshópi á árunum 2015-2019, þar af voru 318 tilkynnt vinnuslys hjá 18 ára og yngri, samanber mynd hér á eftir.

Tilkynnt vinnuslys 2015-2019 - skipt eftir aldri

Til þess að sporna gegn þessari þróun og vinna markvisst að forvörnum skiptir miklu máli að þróa öryggisvitund einstaklinga strax á unga aldri, sem eflir þá til að stuðla að öryggismenningu vinnustaða þegar út í atvinnulífið er komið. Er þar ekki eingöngu átt við líkamlegt öryggi heldur einnig sálfélaglegt öryggi sem er ekki síður mikilvægt. Vel skal vanda það sem lengi á að standa og því þurfa ungir starfsmenn jafnframt að hafa þekkingu og hugrekki til að bregðast við, ef ekki er hugað nægilega að öryggi og heilsu þeirra og annarra á vinnustað.

Slíkt fræðslustarf sem hæfist innan veggja grunnskólans yrði arðbært til lengri tíma lítið. Er það til þess fallið að koma í veg fyrir ótímabært brotthvarf fólks af vinnumarkaði sem aftur hefur jákvæð efnahagsleg áhrif með aukinni framleiðni og minni kostnaði vegna almannatrygginga og heilbrigðisþjónustu.

Einnig hefur þróunin verið sú að gera má ráð fyrir að á vinnumarkaði framtíðarinnar muni fleiri einstaklingar starfa án hefðbundins ráðningarsambands og mun því skipta sköpum að þeir einstaklingar hafi sjálfir til að bera þekkingu til að tryggja eigið öryggi og heilsu í vinnu.

Vinnueftirlitið lítur svo á að til að tryggja fullnægjandi þekkingu og hæfni ungs fólks fyrir framtíðina sem setur vellíðan þeirra og sjálfbærni samfélagsins í öndvegi sé nauðsynlegt að bæta við þáttum í menntastefnunna sem snúa að öryggi og heilsu á vinnustað.

Tillaga um viðbót í menntastefnunna

(gæti t.d. fallið undir stoð D sem sérstakur liður eða sem hluti af D3 Forvarnir):

Vel skal vanda sem lengi á að standa. Til að undirbúa nemendur fyrir þátttöku í samfélaginu verði lögð áhersla á öryggi og heilsu í leik og starfi. Áherslan aukist með hækkandi skólastigi og aukinni þátttöku í atvinnulífi á öryggi, heilsu og vellíðan á vinnustað.

Virðingarfyllst,

Hanna Sigríður Gunnsteinsdóttir
Hanna Sigríður Gunnsteinsdóttir forstjóri

Þórunn Sveinsdóttir
Þórunn Sveinsdóttir gæðastjóri